

‘Professionele ontwikkeling’ als eindterm voor de revalidatiearts

Ontwikkeld door de Junior VRA, dec 2025

Inleiding

Sinds 1 juli 2025 is het nieuwe landelijke opleidingsplan voor de revalidatiegeneeskunde *Samen duurzaam in beweging* van kracht. Hierin zijn EPA's, generieke activiteiten en professionele ontwikkeling beschreven als eindtermen voor de opleiding tot revalidatiearts. Vóór de introductie van de EPA's werden onderdelen van professionele ontwikkeling ondervangen door de CANMEDS. Om in het nieuwe opleidingsplan opnieuw aandacht te vestigen op professionele ontwikkeling, is het een nieuwe eindterm geworden. Binnen de geneeskunde groeit namelijk de aandacht voor dit onderwerp en ook binnen de revalidatiegeneeskunde krijgt dit steeds meer waarde. Professionele ontwikkeling draagt bij aan duurzame inzetbaarheid, profilering van het vak revalidatiegeneeskunde en uiteraard werkplezier! De Junior VRA heeft dit tips & tricks document ontwikkeld met praktische handvatten voor aiossen en de opleidingsgroep om met verschillende thema's binnen professionele ontwikkeling aan de slag te gaan, zowel op de werkvloer als in het portfolio.

Persoonlijke ontwikkeling

Persoonlijke ontwikkeling omvat verschillende vaardigheden. De nadruk hiervan kan variëren gedurende de opleiding, afhankelijk van de individuele behoefte. Door regelmatig aandacht te besteden aan persoonlijke ontwikkeling, vergroot je niet alleen professionele effectiviteit maar ook werkplezier en duurzame inzetbaarheid. Een tip hierbij is: begin klein. Kies één onderdeel om de komende drie maanden actief mee aan de slag te gaan. Voor stagebegeleiders en opleiders kan het handig zijn om bij de stagegesprekken en voortgangsgesprekken terug te komen op dit onderdeel. Zo worden vragen tijdig ondervangen en kunnen concrete acties uitgezet worden.

- *Intervisie*: in een vaste groep collega's casuïstiek en ervaringen bespreken met als doel van én met elkaar te leren.
 - Kies thema's die aansluiten bij je leerdoelen of actuele uitdagingen.
- *Balans werk/privé*: balanceren tussen werkzaamheden, leerdoelen en privéleven met aandacht voor collegialiteit en maatschappij.
 - Bespreek uitdagingen met je collega's, opleidingsgroep en opleiders voor advies en ondersteuning.
- *Buddy-systeem en mentorschap*: laagdrempelig sparren over zowel opleidings-gerelateerde zaken als persoonlijke uitdagingen met een collega-aios en/of revalidatiearts zonder beoordelingskarakter.
 - Oriënteer naar de mogelijkheden binnen je opleidingscircuit en kies iemand waarmee je een goede klik hebt.
- *Coaching*: gericht werken aan persoonlijke doelen, vaardigheden of uitdagingen met begeleiding van een coach.
 - Formuleer een concreet doel (bijvoorbeeld omgaan met feedback, beter plannen, leiderschapsvaardigheden ontwikkelen) en reflecteer regelmatig.
- *Carrièreplanning*: bewust nadenken over jouw toekomstige loopbaan, kansen verkennen en gericht stappen zetten richting je gewenste doel.
 - Houd een loopbaandagboek bij met interesses, sterke punten en leerpunten.

Bedrijfsvoering

Een aios neemt medeverantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering van de afdeling of instelling en wordt verwacht mee te denken over de organisatorische en financiële aspecten van revalidatiezorg. Om handvatten te geven over de financiering van revalidatiezorg is een factsheet samengesteld over de DBC-systematiek ([link](#)).

- *Tips*
 - Doe mee met triageren van aanmeldingen.
 - Spar met DBC-consulenten van jouw instelling.
 - Loop mee met het management van jouw instelling.
 - Neem organisatorische en financiële aspecten mee tijdens je dagelijkse patiëntenzorg.
 - Leg bovenstaande activiteiten vast in je portfolio door een verslag en evaluatiemoment met stagebegeleider.

Eigenaarschap en eigen regie

Proactief je eigen leerproces en opleiding sturen kan en moet!

- *Initiatief nemen in eigen ontwikkeling*
 - Vraag zelf actief om feedback, nieuwe taken of leermogelijkheden (bijvoorbeeld een project of cursus)
 - Benoem wat je wil leren en waarom het waardevol is, dat maakt het makkelijker om ondersteuning te krijgen
- *Balans tussen leerdoelen en productie*
 - Prioriteer taken die leerzaam zijn én productieve output opleveren.
 - Overweeg in tijden van krapte een andere prioritering van taken met oog op collegialiteit en maatschappelijke belang.
- *Wederzijdse verwachtingen*
 - Spreek tijdens een stage- en/of voortgangsgesprek met je opleider en/of stagebegeleider wederzijdse verwachtingen uit en kom hier in latere gesprekken actief op terug.

Samenwerking met andere specialismen

Samenwerken is een essentieel onderdeel binnen de revalidatiegeneeskunde. Ons vak profileren en verstevigen in het zorglandschap is daarom ook een belangrijke taak.

- *Tips*
 - Bouw aan zichtbaarheid van het vak revalidatiegeneeskunde door in het ziekenhuis en/of in de eerste lijn uit te leggen wat revalidatie kan bijdragen.
 - Loop mee met andere specialismen om inzicht te krijgen in een ander perspectief én kansen te ontdekken voor verdere samenwerking.
 - Zorg voor een open en respectvolle communicatie door de expertise van andere specialismen te erkennen en jouw specifieke blik eraan toe te voegen.
 - Werk aan langdurige samenwerkingsrelaties door binnen andere specialismen vaste aanspreekpunten te zoeken voor laagdrempelig contact en stel voor om gezamenlijk casussen te bespreken.
 - Koppel de behaalde resultaten van de revalidatiebehandeling terug aan andere specialismen.
 - Neem deel aan netwerkbijeenkomsten met andere specialismen.

Bekwaamheid in maatschappelijke thema's

Er zijn een aantal maatschappelijke thema's gekozen waarvan verwacht wordt dat de aios zich ermee bezighoudt, óók als deze veranderen.

- *Vitaliteit*

Het is belangrijk dat een aios zich mentaal gezond en sterk voelt en met tegenslagen om kan gaan. Door het bespreken van dilemma's en uitdagingen met collega's, opleidingsgroep en opleiders kun je hierin sterker worden en tijdig problemen ondervangen. Het bespreken kan tijdens evaluatiegesprekken maar ook bij een 'check-in' moment na een lastige casus of drukke week.

- *Preventie en leefstijl*
Met de toenemende druk op de gezondheidszorg kunnen we niet meer om dit onderwerp heen. Het is belangrijk om patiënten en naasten bewust te maken van invloed van leefstijl op gezondheid en te stimuleren tot een gezonde leefstijl.
 - Als handvat hiervoor kan het zakkaartje en de leidraad “Leefstijl en Preventie” van de Junior VRA gebruikt worden. Zie: [Zakkaartje Leefstijl & Preventie binnen de Revalidatiegeneeskunde JuniorVRA](#).
- *Innovatie en technologie*
De technologische ontwikkelingen, zoals e-health toepassingen en artificial intelligence (AI) gaan hard. Op dit moment is er op gebied van AI nog relatief weinig beschikbaar wat specifiek ontwikkeld is voor de revalidatiegeneeskunde.
 - Blijf op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen en weet of en hoe je deze kan gebruiken in de dagelijkse praktijk. Ga bijvoorbeeld na welke projecten er in jouw revalidatiecentrum lopen op het gebied van e-health en/of AI.
 - Van algemeen belang blijft; check je bronnen en waarborg privacy van patiënten. Specifiek voor AI: voer geen patiëntgebonden/herleidbare informatie in een AI-toepassing.
- *Kwetsbare ouderen*
 - Wees je bewust van de levensfase van de patiënt en speel daar op in.
- *Doelmatigheid en patiëntveiligheid*
 - Sluit eens aan bij de VIM-commissie van jouw instelling.

Professionele ontwikkeling in Reconcept

Om voortgang op het gebied van professionele ontwikkeling inzichtelijk te maken, is het goed om dit vast te leggen in het portfolio. Dit kan door het verzamelen van verschillende vormen van bewijs. Denk bijvoorbeeld aan KPB's waarin je laat zien dat je een opleidingsoverleg zelfstandig voorziet of een leefstijlgesprek voert. Ook stagegesprekken kunnen bewijs leveren, bijvoorbeeld wanneer je actief deelneemt aan een DBC-overleg of meewerkt aan triages. Daarnaast biedt 360-graden feedback waardevolle inzichten, zoals terugkoppeling over je leiderschapsvaardigheden binnen het team. Tot slot kunnen presentaties, bijvoorbeeld profilering van de revalidatiegeneeskunde in het ziekenhuis, eveneens bijdragen aan het aantonen van je ontwikkeling.

Professionele ontwikkeling is een vast agendapunt tijdens voortgangsgesprekken maar hoeft niet alléén dan ter sprake te komen. Vraag feedback op specifieke onderdelen, maak het onderwerp makkelijk bespreekbaar in bijvoorbeeld drukke weken of kom terug op een lastige casus. Dit geldt zowel voor aios als opleidingsgroep. Zo blijft het onderwerp structureel onder de aandacht en kun je gericht werken aan professionele groei!